

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 366/23
29.05.2024. године
Београд

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Миленије Петричевић, чланова већа, у парници тужиоца Стечајна маса Грађевинско – трговачко предузеће Експорт - Импорт “Трешња” д.о.о. из Београда, Булевар краља Александра 469, кога заступа Милош Д. Костић, адвокат из Београда, Краља Милана 10, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Вера Ачански адвокат из Београда, Молерова 29, ради дуга, одлучујући о жалби тужиоца, изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 16230/12 од 01.06.2021. године, у седници већа одржаној дана 29.05.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 16230/12 од 01.06.2021. године и предмет **ВРАЋА** истом суду на поново суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 16230/12 од 01.06.2021. године, ставом првим изреке одбијен је захтев тужиоца Стечајна маса Грађевинско – трговачко предузеће експорт - импорт “Трешња” д.о.о. из Београда, којим је тражио да се обавезе тужени АА да на му име дуга исплати укупан износ од 3.089.157,40 динара на име трошкова за изведене а неплаћене радове по уговору од 10.05.2005. године и првој допунској пунуди од 01.06.2005. године, са законском затезном каматом почев од 10.05.2005. године. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 336.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу из свих разлога прописаних чланом 360. став 1. Закона о парничном поступку.

Испитујући пресуду у границама законских овлашћења у смислу одредбе члана 372. Закона о парничном поступку – ЗПП (“Службени гласник РС”, бр.125/04, 111/09 и 53/13) који се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП (“Службени гласник РС”, бр.72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиоца основана.

Оценом изведених доказа утврђено је да је тужени АА закључио уговор о заједничкој градњи са ББ, ВВ и ГГ, који је оверен пред Трећим општинским судом у Београду под Ов.бр.1597/04 дана 23. априла 2004. године, којим се тужени АА обавезао као власник стамбеног објекта у улици ... у ... површине 52 м², на катастарској парцели ..., површине 2,96 ари, ЗКУЛ ... КО ..., да у заједничку градњу уложи власништво на описаном објекту и право коришћења предметне парцеле, док су се са друге стране наведеним уговором инвеститори ББ, ВВ и ГГ обавезали да у заједничку градњу уложе новчана средства и предузму све обавезе и трошкове у вези са градњом објекта, између осталог и средства за грађење објекта до његовог завршетка, као и да све радове на предметном објекту изведу по основу посебног уговора који ће закључити са извођачем радова, а кога ће ангажовати по сопственом избору. Утврђено је да су тужени АА и тужилац ГТП “Трешња” д.о.о. закључили уговор 0-80/05У дана 11. марта 2005. године, којим је уговорено да се извођач обавезује да за рачун наручиоца изведе радове на објекту у улици ... у ... у свему према понуди 0-80/05 од 11. марта 2005. године, које је саставни део уговора (члан 1.) и да вредност радова из члана 1. са обрачунатим ПДВ износи 1.052.253,20 динара (члан 2.). Суд није посебно ценио уговор закључен између тужиоца и туженог 10. маја 2005. године под бројем 0-136/05 имајући у виду да је тужени током поступка оспорио да је потписао наведени уговор и да је суд на рочишту 11.07.2014. године сравнио примерак тог уговора који је као доказ примила пуномоћник туженог са уговором који је достављен суду од стране тужиоца и утврдио да су потписи очигледно различити, те оценио да наведени уговор као такав није од значаја за исход поступка.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредби члана 7, 8, 231. став 1. и 228. ЗПП закључио да захтев тужиоца није основан. По становишту првостепеног суда тужилац је био дужан да докаже своје тврдње током поступка будући да је на њему био терет доказивања чињеница које су битне за настанак и остваривање права, а до закључења главне расправе суд није био у могућности да са сигурношћу ван сваке сумње изведе закључак да је тужени учесник облигационо правног односа из ког је настала обавеза, односно да је тужени пасивно легитимисан у овом спору. Полазећи од у тужби наведне вредности изведених радова од 2.444.430,38 динара и да је тужбени захтев постављен на износ од 3.089.157,40 динара у складу са спорним уговором, првостепени суд налази да на поуздан начин није доказано постојање конкретног уговорног односа са туженим, као ни висина накнаде која се потражује, а како суд није могао са сигурношћу да утврди наведене чињенице од значаја за одлучивање у овој правној ствари, одбио је као сувишан предлог тужиоца за извођење доказа грађевинским вештачењем будући да је нашао да је у овој правној ствари претходно питање постојање уговорног односа између

парничних странака и имајући у виду да потраживање тужиоца није доказано, закључио је да самим тим није ни основано.

Основано се жалбом тужиоца указује да је приликом доношења побијане пресуде учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 12. ЗПП, будући да су у образложењу побијане пресуде изостали разлози о одлучним чињеницама, а они који су дати нејасни и неразумљиви, па се законитост и правилност побијане пресуде са сигурношћу није могла испитати. Не може сматрати ни да је првостепени суд у конкретном случају правилно применио материјално право на чију правилну примену другостепени суд пази по службеној дужности, а на коју неправилност се основано указује жалбом, а што је за последицу имало и пропуст првостепеног суда да утврди све битне чињенице од којих зависи доношење правилне одлуке.

Осим наведеног, првостепени суд је учинио и битну повреду одредаба парничног поступка из члана 361. став 1. у вези члана 223. став 1. Закона о парничном поступку јер је погрешно применио правило о терету доказивања. Тужилац је у тужби и током поступка тврдио да постоји дуг туженог према њему и као доказ својих чињеничних тврдњи доставио уговор закључен између парничних странака од 11. марта 2005. године и понуду за извођење грађевинских радова од 18. марта 2005. године и уговор од 10. маја 2005. године. Како је тужени оспорио да је потписао уговор од 10. маја 2005. године, то је у складу са правилом о терету доказивања на туженом био терет да предложи одговарајуће вештачење како би своју доказао тврдњу да уговор није потписао, односно да не постоји право тужиоца да потражује накнаду за радове на објекту у улици ... у ...

Сагласно одредби члана 7. ЗПП странке су дужне да изнесу све чињенице на којима заснивају своје захтеве и да предложе доказе којима се те чињенице утврђују, јер суд разматра и утврђује само чињенице које су странке изнеле и изводи само доказе које су странке предложила (ако законом није другачије прописано). Осим наведеног, одредбама члана 223. ЗПП, прописано је да ако суд на основу изведених доказа (члан 8. ЗПП) не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању те чињенице примениће правила о терету доказивања (став 1.), при чему странка која тврди да има неко право сноси терет доказивања чињеница које су битне за настанак или остваривање права ако законом није другачије одређено (став 2.), а странка која оспорава постојање неког права, сноси терет доказивања чињенице која је спречила настанак или остваривање права или услед које је право престало да постоји (став 3.).

У конкретном парничном поступку, с обзиром на околности случаја у вези са којима тужилац тврди да му тужени није исплатио изведене радове, не може се за сада прихватити као правилан закључак првостепеног суда да тужилац није доказао своје потраживање, када се има у виду да су списима приложени уговори закључени између туженог као наручиоца и тужиоца као извођача, које прате понуде које су саставни део уговора и да је сведок ДД саслушана у проведеном поступку потврдила да је обављала

стручни надзор радова које је изводио тужилац и чију накнаду потражује у овом поступку у име предузећа “...” у коме је била запослена, да је тужилац у једном тренутку напустио градилиште због неплаћања обавеза и да је обим радова изведених од стране тужиоца забележен у грађевинском дневнику и грађевинској књизи коју је потписала и да са туженим није имала комуникацију већ са ГГ и ВВ.

Међу парничним странкама је правни однос из уговора о грађењу, чији је појам одређен чланом 630. ЗОО, који прописује да је уговор о грађењу уговор о делу којим се извођач обавезује да према одређеном пројекту сагради у уговореном року одређену грађевину на одређеном земљишту, или да на таквом земљишту, односно на већ постојећем објекту изврши какве друге грађевинске радове, а наручилац се обавезује да му за то исплати одређену цену (став 1). Уговор о грађењу мора бити закључен у писменој форми (став 2). Када се има у виду да се сваки двострано теретни уговор закључује у циљу његовог извршења који се конкретизује кроз испуњење обавеза обе уговорне стране, првостепени суд је био дужан да потпуно и правилно оцени приложене и предложене доказе и утврди да ли је између уговорних страна постојао уговорни однос са обавезом тужиоца да изведе грађевинске радове и обавезом туженог да исплати накнаду за изведене радове, да ли су и у ком обиму изведени уговорени радови и да ли су тужени или трећа лица са којима је закључио уговор Ов. бр.1597/04 дана 23. априла 2004. године евентуално исплатили накнаду тужиоцу за изведене радове, имајући у виду да обавезу може извршити не само дужник, него и треће лице како је то прописано чланом 296. став 1. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду је усвојио жалбу тужиоца и на основу члана 373. став 1. тачка 3. у вези члана 376. став 1. и 377. став 2. ЗПП, ожалбену пресуду укинуо и одлучио као у изреци.

У поновном поступку првостепени суд ће имати у виду примедбе на које је указано овим решењем, отклонити учињену битну повреду одредаба парничног поступка и на несумњив начин утврдити да ли је између странака постојао уговорни однос, да ли су уговорне стране испуниле своје обавезе из наведених уговора, правилно примењујући правило о терету доказивања из члана 223. ЗПП, водећи рачуна да странка која тврди да има неко право сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак права или остваривање права, ако законом другачије није прописано. Странка која оспорава постојање неког права сноси терет доказивања чињеница која је спречила настанак или остварење права или услед којег је право престало да постоји, ако законом није другачије прописано. У том смислу, првостепени суд ће поново ценити приложене и предложене доказе и одлучити о доказном предлогу туженог за извођење доказа вештачењем и пошто поступи по изнетом, првостепени суд ће на основу правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, правилном применом материјалног права одлучити о захтеву имајући у виду и остале жалбене наводе.

Укинута је и одлука о трошковима поступка садржана у ставу другом изреке на основу члана 387. тачка 3. ЗПП, с обзиром да зависи од коначног исхода спора сходно

члану 149. ЗПП.

**Председник већа-судија,
Снежана Живковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић